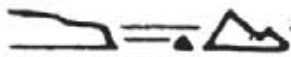
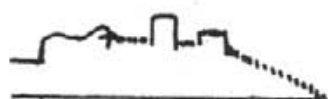


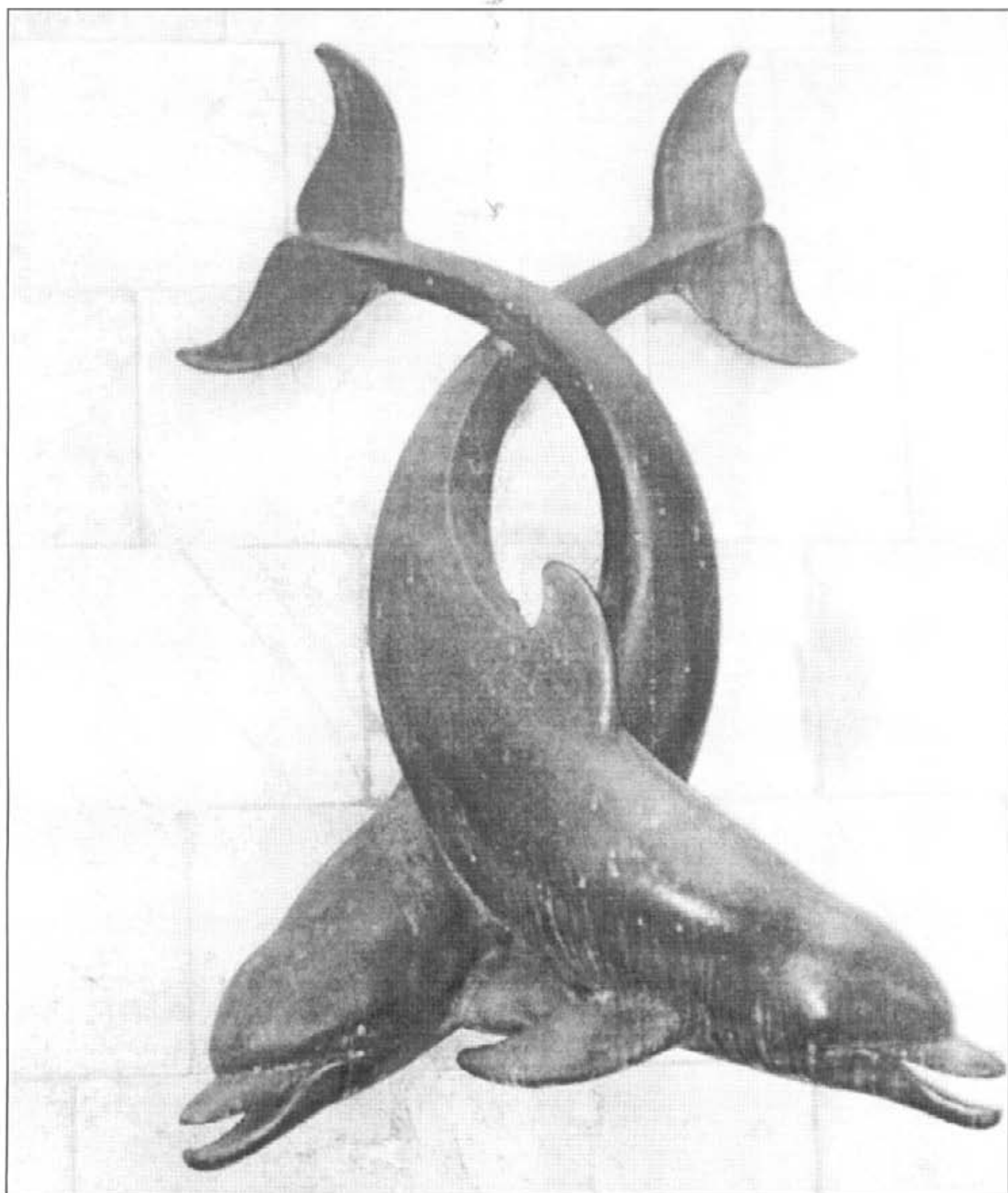
CAP



VERMELL



nº 166 Capdepera i Cala Rajada juliol i agost 1995



PORTALET



Cap Vermell
 juliol/agost 1995
 N^o 166

.....

Obra Cultural Balear
 Capdepera i Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai
 Pep Terrassa
 Jaume Fuster
 Paco Gallan
 Sebastià Ferrer
 Joan Espiritusanto
 Miquel Ferragut
 Lluçia Siret
 Isidor Rodríguez
 Andreu Genovart
 Toni Melis
 Miquel Lliteres
 Joan Pujadas
 Joan Llull

.....

Depòsit legal 1197/80
 Imprimeix:
 Tirrena (Manacor)

Cap Vermell no es fa responsable dels articles firmats pels seus col.laboradors.

Així mateix s'ofereixen aquestes planes a tots els que hi vulguin expressar la seva opinió.

Cap Vermell
 Apartat de correus 69
 Capdepera

El passat 28 de juny, un grup d'unes trenta persones, que tenen el seu hort entre el golf de Sos Sastres i Son Jaumell, denunciava públicament l'existència d'un projecte il.legal, segons el qual el camp de golf Rocaviva s'apropiava de l'aigua del pou situat a la finca d'es Cavaller.

Amb la denúncia, els pagesos han paralitzat, de moment, un projecte del qual hi ha proves contundents de que existia i, per tant, no era cap falsa alarma. El fet ha tengut el seu caire positiu i és que els pagesos locals han sabut reaccionar i presentar conjuntament l'oportuna denúncia, al mateix temps que demanaven la col.laboració del batle.

La situació del camp és ben trista, delicada i difícil. De cada any minven els ingressos dels pagesos i el pes de l'agricultura dins el producte interior brut presenta percentatges negatius. La propaganda oficial de que el 70% de l'aigua que es consumeix va destinada a l'agricultura té els seus efectes. Actualment ja no es dubta en desmantellar la zona agrícola més rica de Mallorca, com és la zona Muro-Sa Pobla, per donar aigua a Ciutat.

Els tècnics de la Junta d'Aigües han calculat que una hectàrea d'hort de la zona Muro-Sa Pobla dóna anualment uns beneficis nets de cent cinquanta mil pessetes. En base a aquesta dada presenten una opció de compra de l'aigua dels pous als pagesos. Creim que amb actuacions d'aquest tipus s'accelera la desaparició dels cultius d'hort a Mallorca i entenem que abans de fer aquestes propostes s'haurien d'incrementar les inversions per aprofitar millor els recursos.

Ja sabem que l'agricultura no tornarà a ser mai és la base de l'economia mallorquina, però és difícil que el nostre futur sigui viable sense el suport d'una mínima producció agrícola.



Successos

El dia 19 de juny, a les 10'30 del matí, trobaren un home que havia mort ofegat, a la platja de Cala Agulla. En un primer moment hi hagué dificultats per identificar-lo, ja que anava vestit amb robes de dona, i determinar la causa de la mort, per bé que la manca de traces de violència feia suposar que es tractava d'una mort accidental. Finalment, fou reconegut com Walter Meyer, de nacionalitat alemanya.

Solidaritat

A l'Institut d'Artà s'ha fet una campanya per a la construcció d'una escola al poble maia de Palacal (Guatemala). A més de les activitats per recaptar doblers, organitzades pels alumnes del referit Institut, també a les escoles de s'Alzinar i s'Auba es recolliren llibres i d'altre material escolar.

D'altra banda, a l'escola de s'Alzinar es recolliren lots de material escolar amb destinació a Cuba, dins una campanya promoguda per "Médicos del Mundo". Amb el citat material, se'n varen anar un bon grapat de missatges dels nins gabellins als seus companys cubans, per tal d'establir una relació d'amistat per correspondència.

Batle

El dia 17, segons que era previst, a les 12 del migdia s'inicià el ple de l'Ajuntament per a la presa de possessió dels nous regidors i elecció del nou batle. No hi hagué sorpreses de darrera hora i Joan Pascual, amb els vots d'UCAP i del PP accedí a la batlia. Aquests set vots permetran un govern amb majoria, sense ensurts.

PSOE, malgrat esser el partit més votat, i PSM, es queden per ara a l'oposició.

El PP, encara que no aconseguí el seu propòsit de compartir la cadira de batle amb UCAP, sí que ha assolit importants àrees de la gestió municipal. Així, Joan Lull serà el responsable d'Urbanisme, Turisme, Patronat de Turisme i Patronat del Castell; Joan Flaquer serà el responsable

d'Esports; i Maria Magdalena Maldonado estarà al front de la regidoria de Benestar Social. Així mateix, Lull i Flaquer seran primer i tercer tinent-batle, respectivament. La resta d'àrees, lògicament, seran gestionades per UCAP.



Ballet

El dia 9, les alumnes de l'escola de dansa de Sílvia, presentaren un festival de dansa en el Teatre Municipal, amb gran èxit de públic. La diversitat de números, el vestuari i la posada en escena contribuïren a posar en evidència l'alt grau de qualitat assolit per aquestes joves ballerines.



Excursionistes

El dia 18, un bon grapat d'excursionistes de Capdepera es juntaren als seus companys arribats de tota Mallorca per pujar plegats el Puig d'Alpare, en el terme municipal de Sant Llorenç. L'excursió començà a les 4'30 hores de la matinada i a trenc d'alba en Josep Estelrich celebrà una missa en honor del patró dels muntanyencs, Bernard Menthon. L'excursió acabà a les cases de Sa Carbonera, on els excursionistes berenaren de pa amb oli.

Escola de música

El dissabte dia 17 tengué lloc el tradicional fi de festa de l'Escola Municipal de Música al Teatre. Els infants intentaren demostrar la seva preparació encara que, en

aquests casos, els lògics nervis solen fer acte de presència. Els més petits, dirigits per n'Elionor Gómez-Quintero, cantaren tres cançons. L'acte acabà amb l'entrega de diplomes de mans del nou regidor de cultura, Pep Gallego.



Cala Gat

La platja de Cala Gat ha estat "regenerada". Un fotimer d'arena hi ha estat abocat, amb la qual cosa pensam que s'hauran aconseguit quatre coses: degradar el lloc d'on s'ha tret l'arena, posar en perill una de les més interessants praderes de posidònia del nostre litoral, ajudar a la massificació d'un racó fins ara relativament tranquil i, finalment, malbaratar la imatge secular d'un dels racons més bells de la nostra costa. Visca el progrés! D'aleshores ençà, els corrents marins ja han restituit bona part de l'antiga situació. És de preveure que amb dos temporals més les coses quedin exactament com abans.



Aigua

A la premsa diària es comentà, a finals del mes de juny, el problema de l'aigua a la zona de Sos Sastres. Sembla que els responsables del camp de golf "Roca Viva" pretenen canalitzar les aigües de "Sa Font des Cavaller" per regar les seves instal·lacions. Aquesta iniciativa alertà nombrosos propietaris de terres dels voltants -on hi ha encara moltes de bocins agrícolament actius- quan veren perillar l'aigua que

empren per a les seves explotacions. Fruit d'això hi hagué una reunió amb el nou batle. Després s'han produït diverses declaracions dels afectats sobre la finalitat de l'aigua que es pretenia canalitzar.

Castell

S'ha tornat a produir una certa polèmica entorn del Castell. Concretament, provocada per uns comentaris sobre la possible ubicació d'un bar a una de les torres del recinte, cosa que fou desmentida pel president del Patronat, Joan Llull, a qui s'havien atribuït tals manifestacions. Segons aclarí en Llull, posteriorment, l'únic que es pretenia era estudiar la possible ubicació, de bell nou, d'una màquina de begudes refrescants.

Per altra banda, suposam que haureu vist que el Castell ha estat triat com a fortalesa medieval en un anunci que proposa suprimir barreres arquitectòniques, colze amb colze amb les murades de la Xina. L'anunci el fa la ONCE.

Prats

El ja famós porter de futbol, el gabellí Antoni Prats, fins ara jugador del Reial Mallorca, ha fitxat pel Club Celta, de la Primera Divisió. Esperam que aquest sigui el gran salt d'aquest esportista i la seva consagració entre els millors del futbol estatal. Li desitjam molta sort.

Per cert, en el mes de juny, la prestigiosa publicació "El Temps" li dedicà una extensa entrevista, on, a més del futbol, parlava de qüestions de tota mena.

Cala Lliteres.

A Cala Lliteres encara no estava tot edificat. Ara s'hi ha començat la construcció d'un nou bloc (pensam que d'apartaments) que acabarà d'encimentar una de les zones més degradades del nostre litoral. El moviment de terres continua, cosa que fa pensar en noves construccions.



Curtes

- Els alumnes del cinquè curs del col·legi s'Alzinar guanyaren el primer premi d'un concurs de treballs sobre la mar organitzat per l'Aula de la Mar, de la Direcció General de Mediambient. El propi Director General entregà cinc lots d'obsequis i un taló de cinquanta mil pessetes per al centre, a més de "pins" i camisetes per a tota la classe.

- Les obres del passeig de Cala Lliteres ja han començat. De moment no en podem dir moltes coses, ara bé, sembla que es vol ver una cosa senzilla que no anirà molt més lluny d'empedrar el passeig i col·locar punts de llum.

- Amb això, les obres de la nova plaça del solar de la Residència, que s'havien d'acabar pel mes de maig (suposam que es devien voler inaugurar amb motiu de les eleccions) encara continuen. Als particulars no se'ls permet fer obres d'infraestructura durant els mesos d'estiu, en canvi l'Administració... ja veis, plaça de sa Residència, passeig de Cala Lliteres, Paseig de Cala Gat...

- Els membres del grup municipal del PSOE han sol·licitat insistentment un despatx a l'Ajuntament, com a grup de l'oposició. Ens sembla normal aquesta petició, ara bé, el "numeret" que es muntaren l'altre dia per tal de pressionar i fer efectiva la seva demanda, més aviat semblà una ninada.

- Les notícies sobre la temporada turística són contradictòries. D'una banda, la xifra de visitants fins al més de juny sembla sensiblement superior a la de l'any passat. De l'altra, aquest mes de juliol es presenta ple d'incerteses i amb una certa sensació que els hotels no s'ompliran (a no ser a base d'ofertes de darrera hora).

- El Conseller de Turisme, Joan Flaquer, ha publicat un tercer llibre, sobre temes jurídics de la seva especialitat. El títol és "El capital autorizado".

- El Govern Balear ha informat que augmentarà els controls sobre les aigües depurades durant l'estiu. Així sembla reconèixer que fins ara no s'han fet els controls que pertocava.

- El pont de Canyamel està pràcticament acabat. Només falta inaugurar-lo.



- L'Institut de Secundària de Capdepera està patint un cert endarreriment. Ja haurien d'haver començat les obres. La causa no és la manca d'interès de l'actual Consistori, com s'ha comentat maliciosament, sinó problemes amb la propietat d'alguns terrenys on s'ha de construir.

- El pintor resident a Capdepera, Gustavo, inaugurarà a finals de juliol una exposició a s'Estació de Sineu, que romandrà oberta fins al mes de setembre. Aquesta serà una retrobada del pintor amb el públic mallorquí després de bastant de temps. Per altra banda, Gustavo ha inaugurat casa a Son Jaumell, on compta amb un ample i lluminós estudi des del que seguir creant.

- La Demarcació de Costes de Balears ha duit a terme una sèrie d'actuacions tendents a limitar l'ocupació de la zona de la seva competència. A Cala Rajada s'ha concretat en el tancament d'una terrassa damunt les roques, prop de Son Moll.

- Aquest número apareixerà coincidint amb les festes del Carme, de les que us en parlarem en el pròxim número. Així mateix, la comissió encarregada de l'organització de les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu està treballant intensament per tal d'oferir un programa en línia amb el dels anys passats. Sembla que el nou equip de govern, especialment el regidor de cultura, Pep Gallego, es mostren predisposats a continuar amb festes eminentment populars.

OBTENCIÓ DE LA CARTILLA DE FAMÍLIA NOMBROSA

Condicions:

- ① Cap de família amb cónyuge i 3 o més fills menors de 21 anys. L'edat s'ampliarà fins a 25 anys si els fills són estudiants universitaris o estan complint el servei militar o la prestació social substitutòria.
- ② En cas de viudedat, separació matrimonial, divorci o mares fadrines: a partir de 2 fills.
- ③ En cas de fills minusvàlids no hi ha límit d'edat.

La condició de minusvàlid de qualsevol membre de la família es comptabilitzarà com a doble a efectes del comput del nombre de membres.

Requisits:

- ✓ Llibre de família
- ✓ 2 fotografies recents del grup familiar
- ✓ Certificat de convivència expedit per l'Ajuntament

Informació i tramitació

SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE CAPDEPERA
C/ Ponent, 2 Tel: 56 30 52

Cartes a "Cap Vermell"

Amics de "Cap Vermell":

N'hi ha que, quan parlen, únicament cerquen la polèmica o, simplement, no senten gaire escrúpols per dir dois. Així, jo vaig quedar sorprès quan el president de Tabacalera, S.A. intentà justificar -justament pocs dies abans del Dia Europeu contra el tabac- el consum d'aquesta droga i no dubtà d'intentar convèncer-nos sobre els efectes benignes del tabac davant alguna malaltia. Tampoc no dubtà a negar els efectes nocius sobre les persones si es fuma amb moderació. Davant l'aclaparadora contundència dels informes mèdics i científics, que han obligat els Estats a crear mesures de defensa dels no fumadors davant les agressions dels fumadors poc respectuosos, aquest senyor s'ha basat en tractats mèdics de l'any 1545, on es manifestaven aspectes terapèutics de la planta del tabac.

El senyor president de Tabacalera, S.A. pot defensar el seu negoci, però d'això a dir dois hi ha una notable diferència. La seva aportació al debat sobre les llibertats individuals dels fumadors i no fumadors, negant l'existència dels "fumadors passius", o qüestionant les enquestes i estudis de l'Organització Mundial de la Salut, resulta, no ja confusionària, sinó realment perillosa per a la salut dels espanyols.

La reacció no s'ha fet esperar. Davant la seva apologia del consum de tabac i l'argument de la seva bondat, hi ha malalts pel consum de tabac que l'han duit als tribunals. Potser que no guanyin el plet, però almanco ajudaran a posar-lo en el seu lloc.

Un fumador passiu

Sr. Director de la revista "Cap Vermell":

Som un lector habitual de la vostra revista, encara que no subscriptor, i he de dir que m'agrada bastant, sobre tot perquè contribueix a la recuperació de la nostra llengua, el català.

Però si vos escric aquestes retxes és per parlar d'una altra revista local, la que duu per títol "Escolar Sport". M'he decidit a enviar-vos aquesta carta a la vista que voltros no n'heu fet cap comentari. Pens que si heu callat és perquè no se vos acusà de gelosies sense motiu d'ésser, però com que jo no tenc res a veure amb "Cap Vermell" sí que puc xerrar i donar la meua opinió.

En primer lloc, sé que aquest "Escolar Sport" s'imprimeix íntegrament a l'Ajuntament, amb les fotocopiadores i el paper de l'Ajuntament, i, encara que es regala, també inclou gran quantitat de publicitat. Aquesta publicitat, paga alguna quota? És de creure que sí. Aleshores, si la impressió no costa res, els doblers de la publicitat, a on van? Van a parar a les arques de l'Escolar? Van a parar a les arques de la revista? Per altra part, qui són els responsables de la revista? En aquesta publicació tots els articles apareixen sense firma, i tampoc a la capçalera no hi surt cap nom que se'n faci responsable. És el Club Esportiu Escolar el promotor?

Crec que si a vosaltres l'Ajuntament també vos pagàs totes les despeses per fer "Cap Vermell", també el podríeu regalar i tot això que jo, com a lector, m'estalviaria. Em sembla mentida que l'Ajuntament patrocini una publicació que es fa íntegrament en castellà i d'una qualitat dubtosa. Un patrocini que, segons el meu punt de vista, no té cap justificació.

Sense res més, rebeu el meu recolzament.

Un lector

AVISOS, NOCES... ... I COMUNICATS.

PREGUNTA QUE FA FELIP ESTEVA CASTRO, REGIDOR DEL PSM-NM, AL BATLE DE CAPDEPERA, EN RELACIÓ A UNES MANIFESTACIONS APAREGUDES A LA PREMSA.

Les primeres informacions que la premsa (DM 23-6-1995) ha tret sobre les declaracions efectuades per destacats membres del nou equip de govern, Joan Pascual i Joan Lluís, han creat sorpresa i decepció.

Ja sabem que la periodista ha comès nombroses inexactituds però, el que queda clar és que el tarannà i la informació que tenen sobre el Castell els nostres representants és decepcionant.

Els ciutadans com nosaltres no entenem com es poden aplicar uns criteris propis del mercat turístic a un monument destacat del patrimoni arquitectònic de Mallorca. Realment creis que és adient la construcció d'un bar dins una torre del Castell?. Pensau posar-hi cadires de plàstic, parasols i música ambiental a base de mateixes i boleros?. No vos sembla al·lucinant que pel simple fet de col·locar uns productes d'obra de palma a la Casa del Governador ja hagueu recuperat un espai i donat vida a un museu?. O era un mostrador de souvenirs el que havíeu pensat?.

Les vostres manifestacions són, des del punt de vista polític, impropis i imprudents. Són impropis perquè, com a representants del patronat del Castell i de l'Ajuntament, no procedeix que els ciutadans siguin informats d'unes actuacions públiques abans de ser exposades als companys de la Institució.

Les manifestacions són imprudents perquè, abans de discutir la localització d'un bar dins el Castell, s'ha de fer un senzill estudi sobre la seva viabilitat i realitzar alguna consulta prèvia a Patrimoni o alguna altra institució.

Per a qualsevol consulta ja sabeu que ens podeu localitzar a la plaça d'es Sitjar, a l'edifici de la Sala.

Mentrestant creim que seria oportuna una aclaració o rectificació pública prudent i seriosa.

Capdepera, 26 de juny de 1995
Felip Esteva Castro

Racó dels majors

Un espai obert a tots i a totes les opinions...

Personatges

MIQUEL FERRER GINARD, "PEBRE"

Va néixer a Capdepera el 12 de maig de 1925. Per tant, té 70 anys. És vidu i té dos fills i quatre néts.

Realitzà estudis primaris i la seva afició esportiva és el futbol.

Ingressà a l'associació "Sol Naixent" l'any 1987, passant poc després a ocupar el càrrec de vocal-tresorer. Més tar, exercí de president en morir el president anterior, Antoni Rechac Font, el 1992.



Durant la major part de la seva vida fou comerciant de professió, al front de dos supermercats.

En l'actualitat, segueix exercint la presidència de "Sol Naixent", destacant com a bon organitzador de festes i viatges, junt amb al seu equip de col.laboradors.

Fou reelegit per al càrrec que ocupa l'any 1992.

Joan Pujadas

És el vell el culpable de la ruïna nacional?

El F.M.I. (Fons Monetari Internacional) parla de retalls o enduriment de les pensions.

En xifres rodones, a Espanya hi ha 12 milions de treballadors i uns 7 milions de jubilats i invàlids.

S'hallançat la idea del malbaratament estatal, culpant els vells. Això tan popular entre la joventut tampoc és del tot cert. Aquesta joventut té un milió i mig d'estudiants universitaris, cadascun dels quals paga escassament el 18% del que costa mantenir-lo en el pupitre.

(Extracte de premsa)

Joan Pujadas

Carrers tallats

No volem fer menció de carrers tallats al tràfic (per exemple el final del carrer Faralló, per incidir sobre un passeig peatonal).

Ens referim a d'altres (com era el cas del carrer Reis Catòlics, obert ara ja en el tram davant l'hotel "Girasol Lliteras") que encara segeuixen tallats o sense connexió amb altres carrers perpendiculars pròxims.

Això passa a dalt del carrer Elionor Servera, girant a l'esquerra. O a la zona de Son Moll -Son Bessó-, on existeixen alguns carrers obstaculitzats per grans pedres o alguna paret mig esbucada.

No estaria de més embellir aquests espais i zones sense acabar i solucionar les causes d'aquest estat de coses.

Cívic.

- No demanis, què fan?

Més aviat, demana't i jo què faig?

- Jove, respecta els vells, i els teus fills et respectaran a tu.

- Amb la tècnica es pot reforçar la veu, però no els arguments.

Versos a Josep Estelrich i Mieres, "Turricano"

(Fundador de la Unió de Pagesos, qui morí en un accident laboral)

El meu petit homenatge

Al Pla els homes de bé tenen la gorja crica,
cares llargues per tot arreu, avui horabaixa.

A Hortella els pins regalimen i no és roada,
les roselles ja destenyeixen d'enyorança...

A les cases, marriment de porxada buida...
Poca folga, barrams estrets de Vilafranca,
i braços sorrers, i carritx a la mirada.

Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!

Ara, anit, ni truc ni retruc a la taverna,
cal callar per nodrir la bona recordança...

I que el seu exemple faça condreta camada
entre els que ens deixondia la frescal paraula.

Poca herba avui, que la gelada és gruixada,
que un calabruix lleig ha malferit l'anyada!

Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!

Gabriel Florit i Ferrer "Sabater"

Sineu, 8 de juny de 1995

BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL

Cala Rajada

Ajuntament de Capdepera

Ara que ve l'estiu pot ésser un bon moment per a acostar-se fins a la Biblioteca Municipal i triar un llibre dels darrers que han arribat; si en tot cas no vos fa ganes llegir un llibre, també podeu escollir una cinta de video per veure una pel·lícula, un documental dibuixos animats o reportatges esportius d'entre el centenar de títols que hi ha. El servei de préstec de la biblioteca vos permetrà poder-los veure a casa vostra.

Els darrers títols en vídeo arribats a la biblioteca són els següents:

DIBUIXOS ANIMATS: "El llibre de la selva: les aventures de Mowgli"

"Blancaneus i el castell encantat"

REPORTATGE ESPORTIU: "Tetracampions"

PEL·LÍCULES: "El nom de la rosa",

"El oso", "Gandhi", "Bearn o la sala de les nines",

"Apocalypse Now", "Las amistades peligrosas", "El graduat",

"Cyrano de Bergerac", "Guerra y paz",

"El gatopardo", "El club de los poetas muertos",

"Ben-Hur", "Hamlet: l'honor de la venjança"

HORARI D'ESTIU

De dilluns a divendres: de 17 a 21 h.



BIBLIOTEQUES
DE
MALLORCA

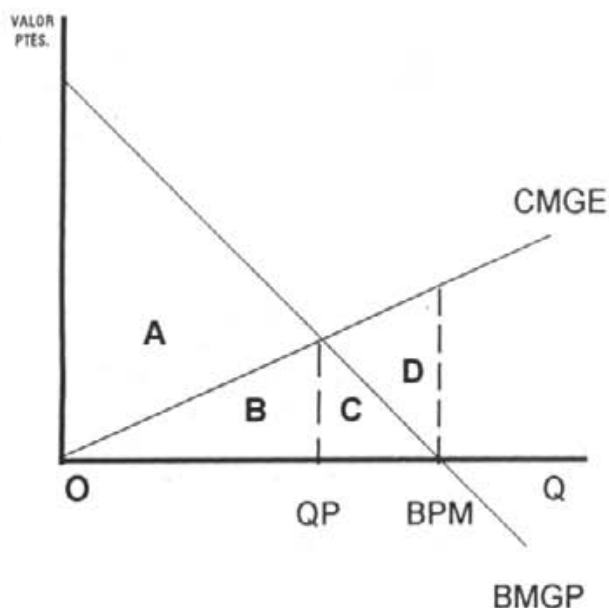


RIBELL, TINA, BRULLOLA

El permisos per construir dos camps de golf al terme municipal de Capdepera, al marge d'estudis d'impacte ambiental, havien d'acabar produint conflictes d'interessos. Només quedava per saber quan i a on. Quan? el mes de juny del 95. A on? al Cavaller.

La reacció de trenta regants enfront de la possibilitat de veure afectat el nivell d'aigua dels seus pous ha estat la correcta, acudint a la institució pública que tenen més a prop per tal de demanar que es respectin els seus legítims interessos.

Ara, la pilota està al despatx del batle, qui haurà de prendre una decisió al respecte.



Tenim un possible efecte sobre el nivell freàtic en els pous de la zona i la preocupació consegüent dels propietaris per por de veure disminuir el seu benestar. L'activitat de l'empresa golfística de sos Sastres pot causar costos a tercers que de no ser compensats crearan *deseconomies externes o externalitats negatives*.

El que pretén aquest article és senyalar les distintes solucions al problema del repartiment de l'aigua.

En aquesta gràfica l'eix horitzontal amida la quantitat d'aigua d'es Cavaller que és utilitzada per regar el camp de golf de sos Sastres (òbviament, en aquest moment és 0). L'eix vertical amida els beneficis de l'empresa de golf i els costos dels regants del transvasament d'aigües a sos Sastres.

BMGP són les sigles del benefici marginal que obté el camp de golf per regar amb aigua d'es Cavaller. La seva representació gràfica és una recta de pendent negativa. Per entendre'ns, BMGP representa el benefici extra d'augmentar el cabdal d'aigua dirigit al camp de golf en una unitat.

CMGE vol dir cost marginal extern i es representa per una recta de signe positiu. Amida l'augment del cost que experimenten els regants per cada disminució unitària del nivell dels seus pous.

Vegem ara, damunt la gràfica, les distintes solucions al problema del repartiment de l'aigua.

Si no es tenen en compte les protestes dels afectats i es canalitza l'aigua cap a sos Sastres la màxima quantitat transvasada serà la que representa la distància O-BPM que coincideix amb el benefici màxim que l'empresa pot obtenir de l'aigua d'es Cavaller. Una part d'aquest benefici és a costa dels regants, exactament la suma de les àrees dels triangles C i D.

Qualsevol solució entre els punts QP i BPM es correspon amb nivells no òptims de externalitat. Amb altres paraules, el cost real de l'utilització de l'aigua d'es Cavaller per regar el golf és pagat en part per els propietaris dels horts.

A l'altra extrem tenim el punt O, en el qual els regants aconseguen que no s'enduguin l'aigua. El cost per als regants és, naturalment, zero i obliga els responsables de l'empresa del golf a cercar l'aigua a una altra banda. Per exemple, a la depuradora d'es Coll d'Os. En aquest supòsit iniciariem la discussió del

repartiment de les despeses de canalització entre l'ajuntament i el golf.

Entre O i QP una unitat més d'aigua utilitzada per regar el golf afegeix més benefici a l'empresa que no pèrdues ocasiona als regants.

Al punt en què es creuen les dues línies li correspon al golf un cabdal O-QP. Aquesta quantitat es un òptim paretà, es a dir, una situació en què per què qualsevol millori la seva posició, un altre ha d'empitjorar la seva.

Com arribar a conèixer el cabdal *paretià* d'aigua transvasada? A través de la negociació de les parts implicades. Els economistes, així mateix, se les han enginyades per trobar maneres d'amidar les taxes òptimes d'utilització de recursos finits, però d'això, si de cas, ja en parlarem un altre dia.

Convé aclarir que l'òptim de Pareto no tè per què coincidir amb la solució desitjada, per això hi ha el poder discrecional dels polítics que modifica els resultats obtinguts a través del mercat o de la negociació privada. Per exemple, en els pobles de veïnat s'ha considerat prioritari l'ús agrícola de l'aigua. A son Servera s'ha prohibit regar els camps de golf amb l'aigua dels horts, i a Artà, el batle ha deixat clar que recolza la concessió de l'aigua als regants en detriment d'altres iniciatives privades. Punt O de la gràfica.

Té interès afegit la solució que s'adopti perquè servirà per conèixer, després de la verborrea vomitada en temps electoral, quins són els objectius de política ambiental del nou consistori. *Ilucià sirer i fuster* □

EN COS DE CAMISA

Els dos partits que es coalitzaren per formar la majoria a l'Ajuntament, UCAP i PP, organitzaren una roda de premsa per explicar el pacte de govern. El primer en parlar fou en Juan Pascual, qui va començar per dir que l'únic acord possible, a la vista de com es desenvoluparen les converses, era el signat amb el PP. Després exposà els avantatges que per al poble gabellí tendria el tàndem UCAP-PP.

A continuació, Juan Lull va dir que ells ho tenien més fàcil ja que o bé es quedaven quatre anys més a l'oposició o arribaven a un enteniment amb UCAP. "La possibilitat d'intervenir directament en les tasques de govern i d'aquesta manera apropar la política municipal al nostre programa, va dir, ens va acabar de decidir a firmar".

Després, en el torn de preguntes, un assistent demanà pel sou del batle. Contestà Juan Pascual diguent que la total claredat en els comptes municipals era una promesa electoral i que, per tant, tant el que ell guanyàs, com el que s'enduguessin els altres regidors, es faria públic.

Seguiren unes quantes preguntes més i al poc es donà per conclòs l'acte de presentació del pacte municipal de govern per al pròxim quadrienni.

Des d'aquí volem agrair als dos partits la convocatòria i explicacions donades als electors, enmarcada dins una política social avançada d'informació i participació ciutadana.

I desitjar-los molta sort en els tasques de govern.

Fins a setembre! Passau un bon estiu

EL TABAC COSTA MÉS DEL QUE ET PENSES

31 de maig, Dia Mundial sense Tabac

Durant els últims anys, per iniciativa de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), cada 31 de maig se celebra la **Jornada Mundial sense Tabac**, amb la intenció d'estimular els governs, les comunitats, els grups i cada persona en particular a prendre consciència del problema del tabaquisme i a actuar en conseqüència,

Des de l'any 1987, l'OMS manté un Pla d'Acció contra el Tabaquisme i el Parlament Europeu, en el marc del programa "Europa contra el Càncer", recentment aprovat per al període 1995-99, continua la seva aplicació de la seva campanya "Europa sense Tabac" que complementa les accions animades des de l'OMS i les desenvolupades en cada un dels països membres. És en el context de totes aquestes iniciatives que la **Jornada Mundial Sense Tabac** cobra la seva importància, mentre preté fer-nos trobar un moment per al debat i la reflexió i ens compromet a situar-nos davant la dimensió real del tabaquisme.

El problema que suposa l'ús del tabac i el tabaquisme per a la salut de les persones és tan greu i de t' magnitud que ens obliga a mantenir una atenció permanent, a no baixar la guàrdia.

NO FUMAR ESTÀ DE MODA.

Fa uns anys ningú no posava en qüestió el tabac i fumar era un hàbit en augment socialment acceptat. El descobriment dels seus efectes perjudicials ha canviat totalment la tendència en els països desenvolupats cap a una disminució constant del consum i cap a un augment de la pressió social sobre els consumidors. Això és especialment evident en el cas dels homes: fumaven 1 de cada 2 (50%) durant els anys setanta; la baixada s'ha fet més evident durant els últims anys i actualment només fuma 1 de cada 3 (30%). A hores d'ara podem dir, en relació a les dones, que hi ha més dones joves que comencen a fumar que homes i, també, que hi ha menys dones adultes que deixen de fumar que no homes.

El més important actualment, però, és encara treballar i fer tots els esforços necessaris per retardar l'edat d'inici al tabaquisme molt més tard dels 14 anys, l'edat mitjana actual

en què es comença a fumar. S'ha comprovat que, un cop iniciats en el consum, els nous fumadors l'augmenten de forma progressiva, acomodant-se a una dependència que es perllongarà més enllà del món escolar. Com més aviat es comença a fumar, més possibilitats hi ha d'arribar a consums importants de tabac.



En termes generals, podem afirmar que les xifres globals de consum tenen tendència a disminuir. El tabac ja no té el mateix atractiu que tenia en altres èpoques per als joves i per a la gent més gran, i es confirma, com a conseqüència de l'anterior, el notable descens en la freqüència de l'ús del tabac entre els joves: a partir del nostre treball observam com s'ha triplicat la quantitat de joves no fumadors en el període 1981-1992, així com el descens dels que fumen diàriament, quantitat que ha disminuït pràcticament en la mateixa proporció en què han augmentats els no fumadors, fins a la tercera part. Ambdós fets, juntament amb la disminució dels fumadors ocasionals, ens permet pensar en un col·lectiu de joves en edat escolar ben sensibilitzats i entre els quals fumar comença a considerar-se un hàbit desagradable, perillós i que no interessa.

És important, per tant, retenir aquests dos fets:

- La tendència actual majoritària és de no començar a fumar. Ser fumador és un inconvenient.*
- Molts dels qui fumen volen deixar-ho. Per tant, cal que se'ls faciliti els mitjans per fer-ho.*

Quadre 1. Freqüència de consum de tabac en població escolar¹ (Comparació 1981-1988-1992)

	1981	1988	1992
No han fumat mai	10,8	26,2	36,5
Ho han provat una vegada	22,3	26,9	36,7
Fumen ocasionalment	26,5	16,1	7,5
Fumen durant la setmana	5,7	6	6,1
Fumen diàriament	34,8	24,8	13,1



El temple parroquial de sant Bartomeu de Capdepera (III)

El retaule de l'altar major

El pare Miquel Ferrer Bauçà utilitzava, per a la seva tasca evangelitzadora i catequística, tots els mitjans de comunicació al seu abast; fou un bon i infatigable predicador, per tots els pobles de l'illa va fer sermons i novenes; escriptor activíssim de tota casta d'obres; impulsor dels cants litúrgics i, com que no sabia pintar ni esculpir imatges, dedicava una part important dels seus ingressos a comprar quadres que representassin a la Trinitat, a la Verge del Remei i als patriarques fundadors de l'Orde Trinitària.

Les ajudes econòmiques i regals que rebé l'església de Capdepera d'un home tan actiu, desinteressat i entregat a la causa trinitària foren múltiples; un dels més importants és el retaule de l'altar major.

L'Orde de la Santíssima Trinitat havia estat fundada per sant Joan de Mata, juntament amb sant Fèlix de Valois, a Cerfroid (França) per a redimir els captius cristians; el Papa Innocenci III aprovà la seva Regla l'any 1198. Els trinitaris fundaren a Ciutat de Mallorca l'any 1240 i subsistiren fins a l'exclaustració de 1835.

El dia dotze d'agost de 1835, el Consell de Ministres presidit per Mendizábal dictà la llei que suprimia tots els convents dels religiosos regulars que llavors hi havia a l'estat espanyol. A Palma foren desocupats en el termini de quatre hores, essent les set del capvespre l'hora d'abandonar els convents. En aquell moment, en el convent del Sant Esperit de Palma, actualment Sant Felip Neri, hi vivien 27 frares-sacerdots i 8 frares-llecs. (1)

En el mes d'octubre de l'any següent, la Junta d'Alienació de Convents va resoldre esbucar els convents de Sant "Domingo", Sant Francesc de Paula, del Carne i del Sant Esperit. El vint-i-tres de novembre es va treure a subhasta pública l'enrunament de dits edificis que fou rematada a favor de Joan Salvà per 3.600 reals. (2)

En el mes de gener de 1837 començà l'enrunament del convent de Sant Domingo. Després li tocà el torn al convent del Carne on uns anys més tard hi construïren el quarter.

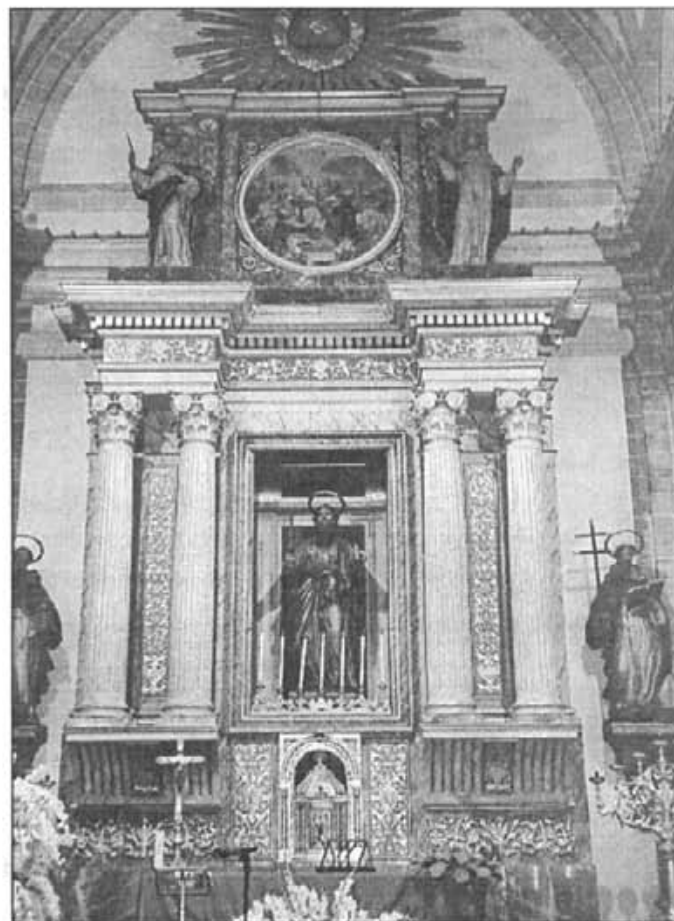
En el mes de juny de 1837 en els pobles d'Alcúdia, Artà, Campos, Felanitx, Inca, Lloret, Lluçmajor, Manacor, Muro, Petra, Pollença, Santa Maria, Sineu, Sóller i Valldemossa crearen comissions formades per cinc persones per classificar, traslladar i donar un destí als objectes artístics, científics i llibres dels convents suprimits (3).

Segons aquest llistat, el poble de Capdepera que, llavors tenia ajuntament propi, no creà cap comissió per

beneficiar-se dels objectes procedents dels convents. El pare Miquel Ferrer, després de comprobar la rapidesa amb què es procedia en el compliment de la llei, agafaria com una qüestió personal el trasllat a Capdepera del major nombre possible de béns del seu convent.

El retaule major de l'església del convent del Sant Esperit era nou, s'havia beneït dia 2 de novembre de 1825. "A les quatre del capvespre, en presència de dos canònges, dos religiosos franciscans, alguns trinitaris i altres testimonis, es llevà l'antic retaule de la Santíssima Trinitat que estava col·locat a l'església del convent de Sancti Spíritu de Palma per a col·locar-hi un de nou en el seu lloc" (4). S'havia fet baix la direcció de Miquel Torres (5).

Segons les notes històriques de Melcion Lull, el retaule fou transportat a Capdepera per la mar, poc temps després de ser beneïda l'església (24-8-1940). Segons alguns autors aquest "poc temps" fou qüestió de mesos ja que a finals d'any estava instal·lat dins la nostra església (6). El retaule fou muntat per Joan Mora i costà 24 lliures (7).



Quan fou construït el retaule, l'any 1825, era ministre del convent del Sant Esperit fra Miquel Ferrer que desenvolupà algunes activitats i millores a nivell d'església i convent per donar més glòria a la Trinitat. Una d'aquestes millores seria la construcció del retaule major, cosa que explica el seu interès per conservar-lo.

El retaule es va adaptar a la forma i dimensions del presbiteri de la nostra església; per això, es feu una base d'obra bastant alta i així aixecar el retaule fins a ocupar tot el fons del presbiteri.

El retaule, pròpiament dit, és de fusta i està format per dos cossos; a la part central del primer cos hi ha el nínxol on està col·locada la imatge de Sant Bartomeu; a cada costat del nínxol hi ha dues columnes d'estil corinti. Aquest cos acaba amb una cornisa molt volada sobre la qual, a la part dreta, hi ha una imatge de fusta que correspon al beato sant Miquel dels Sants i, a l'altre costat hi ha sant Joan de Déu, ambdues duen la creu dels trinitaris. Enmig de les escultures hi ha un requadre que emmarca una pintura circular titulada "Vinguda de l'Esperit Sant" (8). Remata el retaule el símbol de la Trinitat, un triangle encerclat dins una corona celosa i raigs daurats.

A cada costat del retaule hi ha una imatge de fusta col·locada sobre una mènsula; la de la dreta correspon a sant Fèlix de Valois, fundador de l'Orde i bisbe trinitari; a l'esquerra sant Joan de Mata, l'altre fundador i redactor de



la primera Regla Trinitària. Les dues imatges foren beneïdes dia 14 de gener de 1832.

El nostre retaule és poble i senzill; els daurats que hi ha no eren per donar una sensació de riquesa sinó per fer lluir les imatges ja que els daurats reflectien la pobra claror dels ciris i, dins la foscor de l'església, aquells dèbils raigs de llum destacaven les imatges i augmentaven la sensació d'espiritualitat.

La imatge central del retaule és sant Bartomeu. No coneixem l'origen de l'escultura que és de fusta i de grans proporcions; segurament és de principis de segle passat com la resta del retaule. S'observa que la imatge del nostre patró no encaixa en el retaule; és desproporcionada respecte al conjunt i el nínxol on està situat és una incrustació en un retaule que no era el seu. En el retaule original hi hauria un quadre sobre la Santíssima Trinitat i la Verge del Remei; el mateix o un de semblant del que hi ha a la capella de sant Josep.

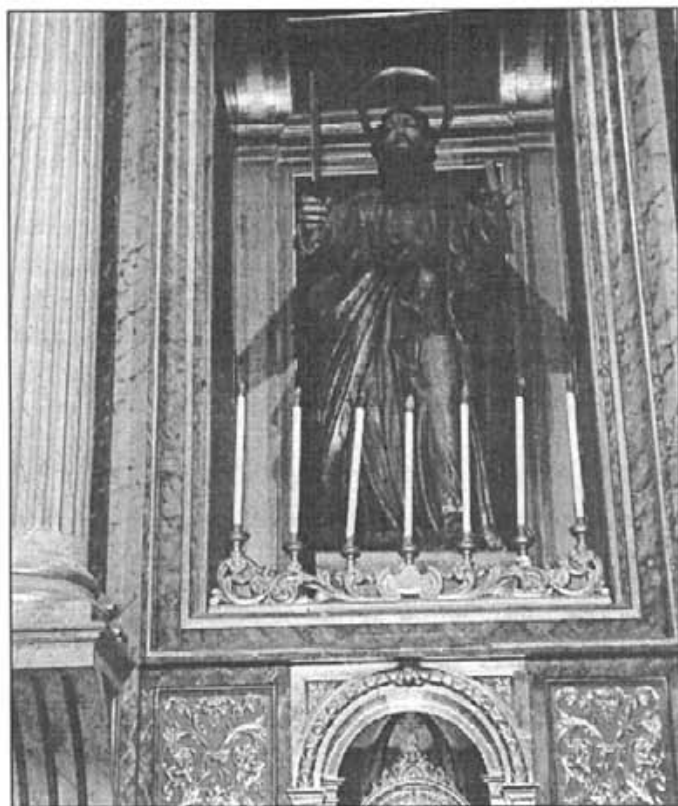
També desconeixem els motius pels quals els nostres avantpassats decidiren dedicar el temple a l'apòstol sant Bartomeu. Els pobles de Mallorca tenien quasi per norma celebrar la festa del patró dins l'estiu, entre finals de juny i últims de setembre. Quan es benef la primera meitat del temple, el 24 d'agost de 1836, ja estaria presa la decisió de fer sant Bartomeu el nostre patró.

Quasi amb tota probabilitat l'escultura procedeix d'un altre poble. Segons referències orals, el seu origen el trobariem a Campos, que la farien fer i després, per motius imprevists, decidiren oferir-la a un altre poble.

Normalment la imatge de sant Bartomeu no apareix amb una guinaveta a la seva mà dreta. Els símbols que porten les imatges fan referència a alguns trets relacionats amb la vida del sant; així, el guinavet ens recorda que l'apòstol morí escorxat a Armènia. Cal la possibilitat que l'escultura estigués relacionada amb el gremi de camissers. La supressió dels convents dels religiosos regulars coincideix, històricament, amb l'abolició dels gremis. Sant Bartomeu era el patró dels camissers fins l'any 1832 que se'n declarà l'abolició dels gremis i el lliure dret d'exercir qualsevol tipus d'activitat professional sense estar obligatòriament adscrit a cap ofici. La capella que tenia el gremi a Ciutat fou desmantellada i el retaule major traslladat a l'església de son Rapinya. La mesura afectà a altres capelles del gremi.

Recentment, serial'any 1966, en temps de l'ecònom Miquel Picornell, es féu una reforma a l'altar major per adaptar-lo a les directrius del Concili Vaticà II que manava fer les cerimònies religioses cara al públic. El sagrari, que estava sobre l'altar, fou empotrat en el centre de la base d'obra que aguanta el retaule. Per fer lloc darrera l'altar es llevà la base d'obra sobre la qual descansaven les quatre columnes del retaule i fou substituït per dues amples mènsules. La base del retaule fou folrada de marbre. Les columnes que

abans tenien un color de marbre grisenc foren estriades i daurades. També s'hi afegiren plaques de daurats.



En temps d'en Biel Pérez, sant Bartomeu perdè la guinaveta i una corda que penjava del mateix braç imitant un embaulat. També es retirà un cap de dimoni que hi havia al peu de l'estàtua.

Aquesta és la història del retaule de l'altar major, una obra íntimament lligada a la vida del pare Miquel Ferrer Bauçà.

Josep Terrassa

NOTES

(1) *Llabrés Bernal, Joan. Notícies i relacions històriques de Mallorca. Segle XIX. Palma 1962.*

(2) Idem.

(3) Idem.

(4) Idem.

(5) Idem.

(6) *Notícia recollida de Joan Llabrés Bernal situada a finals de 1840.*

També ho menciona Antoni Furió en el Panorama òptico-històrico-artístic de las Islas Baleares. Publicat a Palma a finals de 1840.

(7) *Historia religiosa de Capdepera. Melciòn Lull. Palma 1950.*

(8) *Inventari de 1899. Arxiu parroquial. A.P.C. 174.*

Pel Cap que Crema

Joan Pascual, batle de Capdepera

El passat dia 17 de juny era elegit batle de Capdepera, amb els vots dels regidors d'UCAP i PP, en Joan Pascual Amorós. Després de quatre anys d'estar a l'oposició recuperava la batlia i es disposava, amb renovats ànims, a dirigir l'Ajuntament aquesta legislatura.

- Quina visió tens del moment polític actual ?

- De moment hem aterrat i treballam per posar-nos al dia.

Les diferències que hi ha en els programes dels partits locals són mínimes. Entre el PP i UCAP, encara hi ha més punts de coincidència. El pacte és acceptat sense cap tema innegociable i no ens ferma a acceptar el que no ens vagi bé a alguna de les parts, a un moment donat. De principi, per tant, no hi ha diferències importants; en tot cas, si en venen, serà de l'exterior, es a dir, si qualche partit posa les directrius del programa autonòmic per damunt dels compromisos locals.

- Quina crítica fas a la política del govern anterior?

- Criticam la forma que tenien de fer les coses; abans hi havia una sola comissió informativa i ara n'hi ha cinc; és un principi per fer les coses diferents. Ara la comissió de govern és l'òrgan de decisió i actuació final. Tots els permissos d'obra i contractacions les donarà dita comissió i abans ho feia el regidor d'urbanisme o el batle. Per tant el protagonisme ja no és individual.

- Quin són els primers projectes a realitzar?

- El primer i més important és continuar el procés per a la construcció d'un institut de secundària. Recollim la informació per complir amb els terminis d'actuació que el govern ens marca. La comissió de festes està actuant amb el nostre suport per a dur endavant el programa de festes, és una actuació immediata. També treballam en la preparació del curs escolar 1995/96. Hem constituït la Junta que ha de dirigir el consorci per lluitar contra els incendis forestals; ja ha arribat una primera ajuda de 15 milions de pessetes dels 60 que hi ha previst invertir en actuacions que hi ha compromeses



CAP VERMELL li desitja encert en les decisions i èxit a les tasques a desenvolupar en benefici de tots. A un proper número l'empleçam a una conversa més ampla per a revisar amb més profunditat la gestió municipal

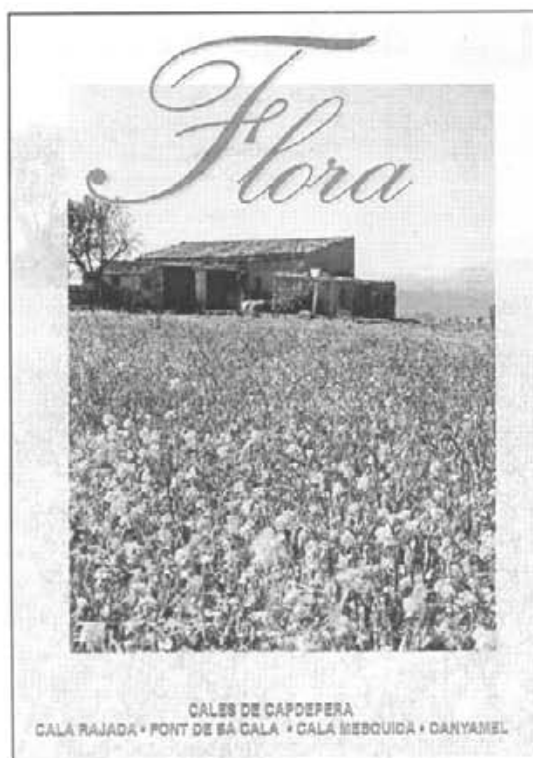
FLORA

El Patronat Municipal de Turisme, amb la col.laboració d'Ibatur i el GOB, ha editat un llibret a tot color amb el títol de FLORA. Com el seu nom indica, està dedicat a les plantes de la Comarca de Llevant, especialment a les de Capdepera i té l'estructura d'una guia d'identificació de les espècies més comunes de la zona.

El llibre es troba dividit en els capítols de: zones dunars, zones humides, costa rocosa, cims i penyals, l'alzinar, la garriga, camps i camins i, per últim, les plantes cultivades.

Es tracta d'una acurada edició amb magnífiques fotografies a tot color que il.lustren cadascuna de les espècies, identificades amb el seu nom científic i el comú en català/castellà, o anglès/alemany. Que se n'hagi fet una versió catalo-castellana fa d'aquesta guia una eina útil per a tothom, no sols per als turistes que ens visiten. El botànic aficionat troba en aquest llibret una valuosa ajuda per a classificar i, sobre tot, identificar les plantes més comunes en els seus hàbitats més característics. Així mateix, la guia és una convidada al tracte respectuós amb el medi natural i a la seva preservació.

La producció ha estat realitzada per Foto Levon i la edició és del Patronat Municipal de Turisme, col.laborant el, aleshores, president Paco Vives, Cati Artigues, Toni Muñoz i Linda Hesse en els textos i fotografies.



SA TORRE CEGA

D'altra banda, ha sortit a la llum un nou catàleg (guia de visita) dels jardins de sa Torre Cega, o de Ca'n March, que substitueix l'anterior. El nou fulletó millora notablement la fotografia i simplifica el text. Cal ressenyar l'acurada presentació i catalogació de la pràctica totalitat d'escultures. Consta de dues parts, la primera de les quals ofereix una visió de les obres més característiques.

Els dos catàlegs ressenyats es poden adquirir a l'Oficina Municipal de Turisme, a la plaça dels Pins.

Batec

Enguany es compleix el 50è. aniversari de la signatura de l'anomenada "Carta de les Nacions Unides" per part dels països fundadors. Si es fa un balanç de la trajectòria de l'ONU serien inevitables nombrosos clars i obscurs en la seva gestió i actuació. Però, coincidint amb aquest aniversari, aquest organisme es troba immers en una profunda crisi, de la qual no n'és aliè el nou ordre mundial imposat pels Estats Units i el paper de guardià que li ha tocat exercir.

Sens dubte, la seva existència ja és un aspecte positiu a ressaltar, "si no existís caldria inventar-la", però això no pot amagar defectes en el seu funcionament, fracassos en actuacions concretes (Somàlia, Ruanda, Bòsnia, Líban...), i necessitats de canvi. Molt sovint l'ONU s'ha trobat vinclada cap als interessos de les grans potències fent que la màxima de que tots els pobles són iguals es quedi en paper mullat. L'ONU es troba formada per 160 països que s'organitzen en torn de l'Assemblea General, el Secretariat Permanent, el Consell Tutelar, el Consell de Seguretat, l'Econòmic i el Tribunal de Justícia, en els quals

la presència dels països més rics i influents es fa notar, fins al punt que alguns mantenen el dret al vet.

Tot aquest entramat gegantí que s'encarrega de la superació pacífica de diferències entre nacions, de l'actuació en cas d'amenaça de la seguretat o d'agressions, de promoure socialment i econòmicament els països membres i de l'acció humanitària, s'ha burocratitzat i torna de cada vegada més inoperant, víctima de les pròpies contradiccions i de la manca de recursos econòmics.



Tres i no res



Un



per a aquesta foto



Una plaga de llagosts envai Cala Rajada a principis de juny. Aquests simpàtics ortòpters de tamany descomunal sobrevolaren el poble, semblant entre les autoritats pertinents la corresponent alarma social, la qual cosa fou molt comentada per la ciutadania. No arribaren a tapar el sol, tal com succeí a l'antic Egipte, però sí foren l'admiració i joguina dels nins que aprofitaren per volar d'una banda a l'altra del poble sobre els seus lloms. A la fotografia un llagost reposant sobre una marquesina del carrer de Cala Agulla

Cap Vermell proposa i l'Ajuntament disposa

L'única justificació possible del canvi d'equip de govern és l'eliminació immediata de tots els senyals de tràfic del poble, excepte les dues dotzenes que hi són de tota la vida i que ajuden a ordenar el trànsit rodat, a evitar perills certs i a donar fluidesa al corrent automobilístic.

Continuar amb la mateixa política sembradora de antiestètics pals significa que la campanya electoral ha estat ben de bades, i tots els esforços dels actuals governants per fer creïble, als ciutadans, la seva labor al front de l'Ajuntament toparà amb la incredulitat generalitzada.

Tot i la suprema importància de l'automòbil, i encara que sembli mentida, la gent continua tenint dues cames i a vegades les empra. Les aceres no hi són per ser ocupades per senyals de trànsit, pals, papereres, cabines telefòniques i altres galindaines.

El test, la prova de foc del nou consistori, no és altra que posar remei al desgavell circulatori, per exemple modificant la darrera reforma feta a Cala Rajada donant sentit únic a Via Mallorca.

Per tant, si volen els actuals responsables fer-se creïbles davant l'opinió pública ja saben que els pertoca fer.

Sense embuts, a les clares, **Cap Vermell** demana l'eliminació de tots aquells senyals de tràfic que no sien estrictament necessaris i la modificació i millora del corrent circulatori pels nuclis urbans del municipi.

Conta contes....

"Això era i no era".....qui no recorda el plaer de sentir contar una història vora el foc?. Bruixes, prínceps, fades, gegants, granotes, dracs, herois..., tot un món de fantasia s'obria davant nostre, convidant-nos a viatjar, a córrer món, a riure o plorar.

No fa falta ésser un infant per gaudir del plaer d'escoltar una rondalla o un conte, això ho sabem tots, per tant, no pensau que és injust privar als nins petits de l'extraordinària satisfacció de sentir contar un conte?.... Els infants es deixen impressionar més que nosaltres per les històries, pel món irreal i fantàstic, són capaços, des de molt petits, d'exercitar la imaginació de manera que unes paraules els fan sortir de l'espai i del temps, portant-los a nous llocs, noves costums...són capaços, així, de conèixer personatges singulars, de viure aventures, de lluitar per causes justes, d'experimentar perills, en definitiva, de fruit. Unes poques paraules esdevenen tot un procés mental extraordinari. Però avui dia massa coses han canviat, pot ser la gent viu més de pressa i no temps de contar contes als infants. Potser també molts pensen que l'únic important d'una història és l'argument, però aquest només és una de les innumerables coses que es transmetren oralment.

Quan contem una història, conte o rondalla, feim servir tot el nostre cos per donar-li vida, el nostre tò de veu per harmonitzar-lo.

Contar és transmetre, en tots els seus sentits, és crear una complicitat entre el que conta i el que escolta, és oferir, a través de les paraules, seguretat i confiança: és crear un vincle d'afectivitat.

Els nins petits demanen contes als seus pares, no únicament perquè disfrutin compartint amb ells aventures, que també ho fan, també per sentir a prop d'ells a les persones que estimen. Compartir amb ells somnis i il·lusions, per poder-se acostar a un drac que treu foc per la boca sense por, protegits per la càlida veu de l'adult.

Malgrat tot, la tradició oral es va perdent de forma alarmant, amb el temps ha estat desplaçada per altres maneres de comunicació, igualment beneficioses, és clar, però mai substituïnt la transmissió oral.

És cert que els contes, rondalles o qualsevol tipus d'històries pot arribar als nins de diverses maneres: a través de pel·lícules, llibres, còmics, etc..., totes

aquestes formes de transmissió poden ésser, insistisc, igualment beneficioses, ja que cada una d'elles, en sí mateixes desenvolupen en el receptor un tipus de pensament distint, unes estructures mentals diferents. Però això no ha de llevar importància a la narració oral. Que un nin conegui un conte clàssic a través del cinema no ens ha de fer suposar que no disfrutaria igualment, si més no, de la mateixa història contada per una veu amiga.

I és que, amb els anys, molts de contes tradicionals, tant beneficiosos pel desenvolupament del nin, s'han deformat en funció d'estratègies purament comercials, tal seria el cas de la Factoria Disney, que ha invadit el mercat amb versions deformades dels contes populars. No és la meua intenció menysprear cap forma de transmissió de contes, ja vos he dit abans que totes són bones si s'utilitzen bé. Tan enriquidor pot ser sentir contar el conte de "Caputxeta vermella" o de "Blancaneus i els set nans" com llegir-ne un llibre o veure una pel·lícula, sempre que no ens donin una versió manipulada i deformada del conte original.

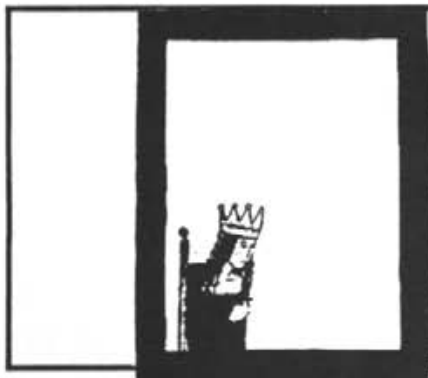


Per no caure en l'error de contar als infants contes a partir de les versions que ens venen les cases comercials cal anar a les versions originals dels Germans Grimm o de Perrault. A aquestes mateixes versions hem d'arribar si volem iniciar als infants en la lectura de contes clàssics, però de llegir contes en parlarem un altre dia.

Avui només volia recordar-vos la importància de la transmissió oral, només volia fer-vos una suggerència: CONTAU CONTES!.

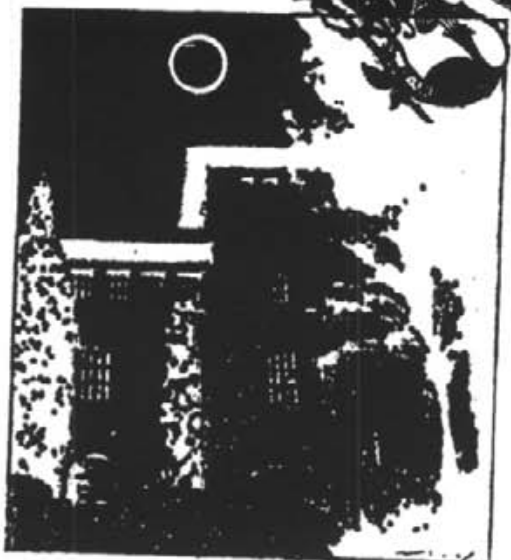
Francesca Comes Rubí

(Publicat a la revista Coanegra de Santa Maria)



JULIOL '95 22,00 h.

JARDINS DE D. BARTOMEU MARCH
TORRE CEGA
CALA RAJADA



VIII SERENATES D'ESTIU

P R O G R A M A

Dia 6
VIRTUOSOS
DE VIENA (Trio)

Trio en Do major Op. 87
J. BRAHMS
Trio
M. RAVEL

Dia 13
THE NEW
CONSORT

Two Sonatas
J. S. BACH

Obra vocal
HAENDEL

Chaconne
J. MOREL

Cançons «Orphée»
RAMEAU

Dia 20
NICOLÁS
CHUMACHENCO
CAMERATA
SA NOSTRA

Saint Paul's Suite
G. HOLST

Concert per a violí i cordes
MELDESSOHN

Serenata per a cordes
DVOŘAK

Dia 27
ANDREU
RIERA (Piano)

Sonata en Fa major
MOZART

Balada
CHOPIN

Two pieces españolas
Fantasia
M. de FALLA



SI NO TÉ UN

Volkswagen

ÉS PERQUÈ NO VOL



E s p o r t s

J u d o

Mari Carmen Fernández, del Renshinkan, campiona d'Espanya.

Mari Carmen Fernández, de 13 anys, que entrena des de molt petita en el club Renshinkan, ha aconseguit el primer lloc de la seva categoria en el Campionat d'Espanya de judo infantil. L'any passat va quedar en cinquè lloc. Des deleshores ha seguit una intensa preparació fins aconseguir aquest importantíssim triomf.

La competició tengué lloc a Pozuelo (Madrid) el passat dia 17 de juny.

Al respecte li férem algunes preguntes:

- Mari Carmen, quan començares a practicar el judo?

- Vaig començar als set anys.

- Per què aquest esport i no un altre?

- Perquè tenia unes amigues que el practicaven, elles m'aconsellaren provar-ho, m'agrada molt i consider que és un esport molt complet.

- Què és per tu el judo, a més d'un esport molt complet?

- És una disciplina que ensenya moltes coses quant al teu comportament davant la vida, és un amic.

- Practiques altres esports?

- Em dedico únicament i exclusivament al judo i a la preparació física que això suposa, però en general m'agraden tots els esports.

- T'has preparat molt per arribar al Campionat d'Espanya

- M'he preparat durant dos anys, que és quan vaig començar a fer competicions oficials, i de forma més intensa des de Nadal, ja que tenia l'experiència de l'any passat, quan ja vaig estar a punt d'aconseguir una medalla, cosa que es frustrà per un descuid. Enguany m'he sacrificat més per arribar a punt al Campionat.

- Confiaves assolir aquest primer lloc?

- Bé, l'objectiu, tant del meu professor com el meu, era el de guanyar. En Pep sabia que jo tenia bastantes possibilitats i m'advertí que això suposava un gran sacrifici i que no em regalarien res.

- Qui foren les teves rivals?

- Primer vaig quedar campiona de Balears i després, a València, vaig arribar a la final del campionat Interautonòmic. A Madrid vaig lluitar contra les campiones de Madrid, País Basc, Galícia i, a la final, contra la de Catalunya.

- Ara que ets la millor d'Espanya, com afrontes el futur?

- Seguir entrenant i a l'any vinent, a la categoria Sub-17, intentar guanyar una altra medalla.

RESPECTAR LA SENYALITZACIÓ A LES PLATGES.

BANDERA VERDA: es pot nedar sense perill, la mar es troba sense gaire ones.

BANDERA GROGA: es pot nedar, però convé no allunyar-se massa endins. La mar es troba moguda, aneu alerta amb les ones.

BANDERA VERMELLA: Es molt desaconsellable ficar-se en l'aigua, i perillós nedar o allunyar-se cap endins. Perill, es pot sancionar als imprudents.



FEINA I MARXA

A una tertúlia de joves, un comentava que per a ell la setmana eren cinc dies de feina i dos de marxa, "marxa a tope". Totes les altres coses quasi no tenien cabuda dins la seva vida.

Feina i marxa. I es comprèn i em sembla lògic, però em fa por que la seva vida, al manco un parell d'anys de la seva vida, quedi tota redida a feina i marxa. Consider que entre feina i marxa hi haurien de tenir cabuda espais per a la lectura, moments per a la música, estones per a la reflexió, minuts de gratuïtat... fins i tot algun de silenci.

Potser és demanar molt, però vist amb ulls d'adult trob que la feina no ho és tot, ni la marxa, ni la discoteca, ni el cotxe, ni la velocitat, ni els cubates o les cerveses ho són tot...

També compten, haurien de comptar, la relació, el fer coses per no res, la participació ciutadana.

I no vol dir que el jovent sempre hagi estat així i que tanmateix no hi farem res. Els joves que tenen la sort de tenir feina haurien de valorar el seu treball i per tant donar-li tot el seu sentit, també dignificador i no només lucratiu. Altrament, la vida es converteix en un binomi rutinari feina-marxa, que acaba per engolir-se altres inquietuts, il·lusions i quimeres propis de l'edat.

Feina i marxa, les dues coses són bones i compatibles, però és convenient saber-les dossificar i assaborir. N'hi ha que a vegades en tenen un empatx, sobre tot d'això darrer.

Agenda de la Vila mes de juny

Noces:

.....

Finats:

.....

Naixements:

dia 31 de maig, Juan Carlos Flaquer Jensen d'en Joan i Elsa.

dia 9, Sergio Cuenca Cuenca, d'en Francisco i Purificaci6n.

Dia 19, Mireia Francesca Ferrer Jaume d'en Joan i Aina

Dia 23, Andrea Maria Flaquer Santos, d'en Miquel i Maria Sofia

MORTS PER INFRADOSI D'AMOR

Em segueix impressionant la notícia que sovint llegesc als diaris narrant la mort d'un jove accidentat. M'impresiona més encara quan el motiu de la mort és - al manco així figura- per sobredosi de droga o per la SIDA. Però em pegaren calfreds quan una persona que, des del lloc on treballa ho sap prou bé, em comentà l'altre dia el nombre de joves que moren per suïcidi.

Mil preguntes em feren cloquejar el cap. I és que aquestes morts són un gran repte que té plantejat la nostra societat en general i la dels habitants de Mallorca en particular.

No ens podem inhibir, no podem tancar els ulls a la realitat: la gran majoria dels addictes a la droga o dels que es suïciden és perquè no troben suficients motius per viure, no tenen raons per esperar, els manquen valors que els omplin el seu dia a dia o, si voleu, alicients que els descobreixin que no tot el món és un femer i la vida un no res sense sentit.

En moltes ocasions m'he demanat a veure si els adults no hi tendrem una part de culpa en aquest tipus de morts. Quin món, quin ambient estam oferint a les generacions que pugem? Segur que no deu engrescar massa els joves. La nostra societat "benestant", consumista i competitiva no els satisfà.

Les persones que creim en la vida, en l'amor, en l'amistat, en la gratuïtat, en la família, hauríem de fer un esforç per sembrar aquests i d'altres valors dins la nostra estimada Terra.

Molts de joves cerquen en la droga l'alegria o la felicitat que no han estat capaços de trobar a d'altres indrets. Si trobassin l'escalfor que necessiten tal vegada no recorrerien als llocs on en compte de trobar una sortida no n'han trobada d'altra més que la mort.

Andreu Genovart Orell





LLENGUA AMB TÀPERES

Continuam aquest mes amb el tema de l'article gramatical que ja vaig encetar en el número anterior. Deia, i dic, que és ben poca cosa aquest de l'article per defensar el mallorquí com a llengua distinta del català. Hi ha, també, l'assumpte de les desinències verbals, del que me n'ocuparé en el seu moment, però, tot plegat, no ofereix dubtes de cap mena als filòlegs respecte de la unitat de la llengua.

Al'entrega anterior vaig donar compte de la procedència de les distintes formes de l'article, la literària i la "salada" o baleàrica, que no és els demostratius llatins *ille* i *ipse*, respectivament. Aquestes formes distintes s'han mantingut vives dins la llengua parlada, ara bé, l'article baleàric mai no ha tingut vigència dins la llengua escrita de caire més o menys formal. Des de Ramon Llull fins als nostres dies, els escriptors de les Illes, tret d'alguna excepció insignificant (i encara en escrits de caire costumista) han emprat l'article comú a tota la llengua.

I que la forma literària tampoc no és una cosa desconeguda a ca nostra, a nivell col·loquial, ho demostren els nombrosos exemples existents en el nostre parlar quotidià, algun dels quals enumeraré tot seguit. Aquesta alternància no fa sinó reforçar la idea que l'article no constitueix un tret diferencial decisiu i que ambdues formes són vives i ben vives en els nostres usos diaris.

Així, l'article literari s'empra habitualment en

1.- Frases adverbials en què

l'article no s'ha omès, ja siguin

- *de temps*: a l'hora d'ara, a l'hora de la mort, a la mala hora, al dia d'avui, a la primavera, a la darrerria, al punt, a l'instant, pels segles dels segles, un dia a l'any, tot l'any, a la fi, a l'acte, etc.

- *de mode*: a les clares, a les fosques, a la fresca, a la biorxa, a les bones, a les males, a les sordes, a la part, a les totes, a la babalà, a la baixa, etc.

- *delloc*: a la dreta, a l'esquerra, a l'aire, etc.

- *explicant usances*: a l'ample, a la llarga, a l'antiga, a l'espanyola, a la francesa, etc.

2.- *Noms de persones, localitats, edificis, institucions i pràctiques religioses que essent apel·latius han pres el caràcter de propis o d'únics*: el Papa, el Bisbe, el Rei, la Reina, la pagesia, la vila, el país (fruita del país), la terra, el cel, l'infern, el dimoni, el purgatori, la mar, el món, la Seu, l'església, la parròquia, la sagristia, el cor, l'orgue, l'altar major, la sala, la Sang, la Rambla, l'Almudaina, la Bonanova, la Misericòrdia, l'Hospital, la Sapiència, la Passió, el Rosari, l'ofici, l'oferta, la comunió, la queda, etc.

3.- *Els de Déu, la Verge, els Sants i les festes que duen article*: el Pare, el Fill, l'Esperit Sant, la Verge, la Puríssima, la Mare de Déu, el Bon Jesús, el Ram, l'Ascensió, la Creu, el Corpus, el Cor de Jesús, la Veracreu, l'Advent, l'Àngel, el Carne, etc.

4.- *Moltes frases consagrades pel seu ús tradicional*: com l'anell al dit, l'amor de les tres taronges, que el vegem en el cel, estar deixat de la mà de Déu, donar la pau, net com la plata, al peu de la Creu, blanc com la neu, peres de la nau, figues de la roca, la llei de Déu, dormir a les totes, anar a la vela, fer mal a la vista, ésser de la bulla, etc.

Aquests són uns pocs dels cents i cents d'exemples existents, demostratius que l'article comú no ha perdut la vigència entre nosaltres i l'empram a diari amb tota naturalitat.

El mes que ve encara seguirem parlant de l'article i els seus usos.

Jaume Fuster Alzina

ÉS TAN GUAPO UN

VATUA BEN AMOLLAT !



Campanya de
Normalització Lingüística

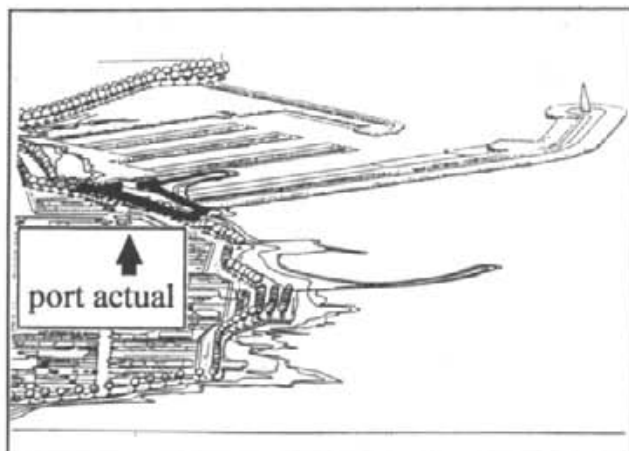
Ses Covetes

Si els 68 apartaments que s'estan construint a ses Covetes, ara paralitzats pel Tribunal Superior de Justícia, et fan mal als ulls fes una petita aportació per poder pagar les 300.000 ptes. d'interessos anuals que s'hauran de bestreure fins que arribi la sentència definitiva.

Ho pots fer al compte corrent de "la Caixa", oficina 0169, número 0200467140.

Colònia de Sant Pere

A la colònia de Sant Pere d'Artà hi ha un projecte per construir un port esportiu de 300 amarraments. El dibuix ho diu tot !



Port d'Alcúdia

Sivos heu passejat pel Port d'Alcúdia haureu vist, a mig construir, noranta apartaments ben damunt el port esportiu. Encara que semblí mentida tenen la corrsponent llicència municipal i una concessió administrativa del Ministeri d'Obres Públiques.

Estan aturades perquè els manca el projecte d'execució i s'han sobrelimitat en les altures i volums permesos.

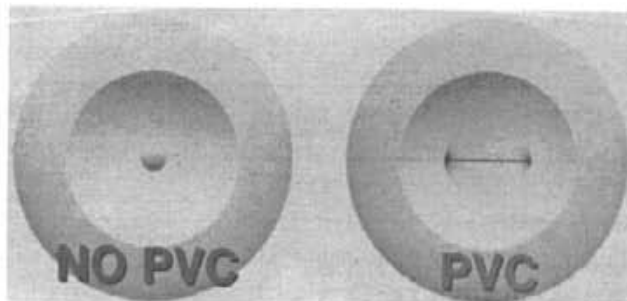
Sigui com sigui i, es miri com es miri, és una aberració deixar construir damunt mateix de l'escullera del port.

Camí de Llucalcari

Aquest camí haurà d'ésser desmantellat per il.legal. El Tribunal Suprem ha trobat que el camí infringeix la llei de Patrimoni Històric. Està per veure si les autoritats, a qui en altres ocasions tant alegra l'estricta compliment de la llei, acataran l'ordre de restituir la zona al seu estat original.

Boicot al PVC

GREENPEACE ha llançat una campanya de boicot al PVC. Mentre que a Europa l'envasament d'aigua mineral en botelles de PVC està prohibit, penat o en camí d'estar-ho, a Espanya no es fa res al respecte, tot i el perill per a la salut dels consumidors que representa.



Com destriar les botelles de PVC ?

- Pel tò blavenc del plàstic.
- Si feis una incisió amb l'ungla queda una marca blanca.
- En el cul de la botella hi veureu un dibuix identificador del PVC.



UNA DE LAS COMPAÑIAS MAS CONTAMINANTES DEL MUNDO.



el planeta verd.



La mar s'ha convertit en un immens femer. Tant a nivell local com mundial, des de sempre, mars i oceans han estat abocadors per excel·lència dels residus radiactius, contaminants, industrials, sense oblidar els urbans de tot tipus. Ja se sap que la mar "fa forat i tapa". Afortunadament, s'ha començat a prendre consciència que rius i mars mereixen un millor tractament -i més si tenim en compte els recursos alimenticis que d'ells se n'extrauen- i així, per exemple, a les Balears es depura un bon percentatge de les aigües residuals.

Les aigües mallorquines -i les de Capdepera en són un bon exponent- es troben entre les més netes i transparents del món, cosa que ens fa sentir orgullosos i ens hauria d'obligar a no enbrutar-les. Però l'esforç local a vegades no és compartit per certs governs. Així, la molt civilitzada Gran Bretanya ha estat a punt de cometre un greu atemptat ecològic en permetre l'enfosament d'una plataforma petrolera de la companyia Shell al Mar del Nord. L'acció decidida de Greenpeace -que amb aquesta iniciativa sembla sortir d'un "impasse"- ocupant la plataforma, l'oposició d'alguns països ribereus i la forta pressió popular boicotejant els productes de la firma citada, especialment a Alemanya, han aconseguit fer canviar d'opinió a la companyia petrolera, la qual ha optat finalment per desmantellar la plataforma.

No es tracta d'una qüestió anecdòtica sinó d'un autèntic pols entre la conveniència econòmica i les raons tècniques, científiques i mediambientals. La viabilitat del desmantellament ha estat confirmat pel fet que aquesta opció hagi estat emprada als Estats Units en més de vuit-centes ocasions. Aquesta victòria és més important encara si es té en compte que s'evita un perillós precedent que hauria permès l'enfosament de les més de quatre-centes plataformes existents en el Mar del Nord, quan més prest o més tard vagin esgotant la seva vida productiva.

Espanya s'ha afegit al cor de les crítiques al govern britànic, però la seva postura és d'una dubtosa sinceritat. A la comissió de Barcelona, reguladora dels abocaments en el Mediterrani, s'aprovà expressament i a petició d'Espanya la possibilitat d'enfosar plataformes petroleres en en el nostre mar. Curiosament, en tot el Mediterrani occidental sols n'hi ha una, i és la de Tarragona, propietat de Repsol. Hi pot haver major cinisme, considerant sobre tot que els enfosaments en el Mediterrani, per les característiques d'aquest mar, encara serien molt més greus?



ECO - NOTÍCIES

* L'organització Greenpeace ha estat condemnada a pagar deu milions de pessetes per l'ocupació pacífica de les obres de la incineradora de Son Reus. És la multa més forta que s'ha imposat mai a aquesta organització en tot el territori espanyol, i la tercera en importància al llarg de la seva història, a tot el món.

Malgrat les consideracions del jutge, el cert és que, si no s'admet el recurs de Greenpeace, la multa s'haurà de pagar.



* El GOB demana ajuda econòmica per poder fer front a l'aval sol·licitat pel jutge per tal de paraitzar la construcció dels 68 apartaments de Ses Covetes. Si voleu col.laborar podeu fer els vostres ingressos al C/C. 0200467140 de l'oficina 0169 de "la Caixa". Per petita que sigui, la vostra aportació serà ben rebuda.



* El futur port esportiu de la Colònia de Sant Pere preveu 300 amarraments. Pot ser cert que les instal·lacions actuals siguin obsoletes i insuficients, però l'ampliació prevista és del tot exagerada. Amb aquesta ampliació canviarà notablement la fesomia i l'encant actual de la modelica urbanització artanenca. A més de l'impacte ecològic, la major pressió sobre la costa i sobre la pesca i la modificació dels corrents marins, l'impacte paisatgístic directe serà notable.



D'en temps primer....

una ullada cap enrera, per recordar la nostra gent.



Ara ve temps de festes i segur que s'organitza una gimkama. Per als aficionats a les curiositats locals direm que la primera gimkama que es va fer al poble va esser l'any 1974.

Es quatre municipals que hi havia aleshores es mobilitzaren, dos a Capdepera i dos a Cala Rajada, per posar un poc d'ordre i els cotxes poguessin anar i venir sense destorbs.

La guanyà l'equip format per Toni Tòfol, al cel sia, en Sebastià Maleter i un tercer, acompanyats dels nins que apareixen a la fotografia, avui joves granats.

Són na Maria de can Tòfol, els germans Maleter, en Pep i en Jeroni, mostrant el trofeu, i el seu cosí Toni Gòmis.

La instantània per a la immortalitat està feta al saló parroquial de Cala Rajada.